

København, 26. januar 2018

Markedsdialog om teknologineutralt udbud i 2018

Den 26. september 2017 indgik regeringen og Dansk Folkeparti en aftale om at lade vindmøller og solceller konkurrere om at levere mest grøn strøm for pengene i teknologineutrale udbud i 2018 og 2019. Den 20. december 2017 offentliggjorde Energistyrelsen et udkast til udbudsbetingelser for det teknologineutrale udbud i 2018 og inviterede til markedsdialog om dette udkast.

HOFOR Vind anerkender dette initiativ og sætter pris på at få mulighed for at kommentere på dette udkast. Vi sender derfor med dette notat en række kommentarer og spørgsmål til udkastet af december 2017.

Behov for at definere, hvornår klageretten er udtømt

I den politiske aftale af 26. september 2017, Stemmeaftalen, som definerer de overordnede rammer til indholdet i det teknologineutrale udbud, står der, at *"Projektudviklerne skal på forhånd indhente de nødvendige godkendelser. Kravet vil være en godkendt lokalplan, hvor klageretten er udtømt."* Specifikationen af den udtømte klageret er ikke gengivet i udbudsmaterialet. Skal det forstås således, at klageretten er udtømt når den 4 ugers klageperiode over VVM tilladelsen er udløbet?

Kan repower projekter deltage i udbuddet?

I afsnit 5.1 afgrænses, hvilke Åben-dør-havvindmølleprojekter som kan deltage i udbuddet. Omfatter denne afgrænsning eksisterende Åben-dør-havvindmølleprojekter, hvor der er opnået tilladelse til at nedtage de gamle møller og erstatte med nye (såkaldt "repowering")?

Omfatter afstandskrav til kommunens kyststrækning helt eller delvist ubeboede øer?

I afsnit 5.1. fremgår det, at Åben-dør-havvindmøller som ligger inden for 8 km. afstand til kommunens kyststrækning, og som deltager i udbuddet er underlagt kommunal indsigelsesret. Det er uklart, hvorvidt "kommunens kyststrækning" omfatter kyststrækningen på helt eller delvist ubeboede øer. HOFOR mener ikke, at kyststrækningen på helt eller delvist ubeboede øer bør være omfattet, da afstandskravet må antages at være begrundet i en kommunal bekymring om negativ visuel påvirkning af kommunens bolig- og sommerhusområder.

Forsinket nettilslutning kan skyldes forhold, som hverken kan henføres til tilbudsgiveren eller net- eller transmissionsvirksomheden

I afsnit 5.4.2, under pkt. 7-9 fremgår det, at tilbudsgiver kan opnå fristforlængelse såfremt net- eller transmissionsvirksomheden ikke er klar til at tilslutte VE-anlægget inden fristen for nettilslutning. Årsagen til forsinket nettilslutning kan dog skyldes en række andre forhold, som hverken kan henføres til tilbudsgiveren eller net- eller transmissionsvirksomheden, f.eks. langstrakte arkæologiske undersøgelser, langstrakte forhandlinger om nettilslutning med lodsejere eller langstrakt behandling af klager. Bestemmelserne om fristforlængelse bør følgende omfatte disse og lignende forhold.

Det anbefales i samme forbindelse, at den nettilslutningsmodel, som vil være gældende for de VE-projekter, der kan deltage i udbuddet, afklares i god tid og senest inden afslutningen af udbuddet, da netselskaberne skal have tilstrækkeligt med tid for til at beregne en sikker pris for nettilslutningen af projektet.

Udbudsmodellen skal kunne tage højde for, at t havvindmølleprojekts eksakte installerede effekt fastlægges efter etableringstilladelsen er modtaget

I afsnit 5.5.1 fremgår det, at en tilbudsgiver, i forbindelse med beregningen af fastholdelsesbøden, i sit bud skal angive vindmølleprojektets installerede effekt i MW. Et havvindmølleprojekts eksakte kapacitetsmæssige størrelse fastlægges normalt efter etableringstilladelsen er modtaget. Når etableringstilladelsen foreligger, gennemføres den endelige geotekniske kampagne. Ud fra resultaterne af de geotekniske undersøgelser udføres detaljeret projektdesign, og leverandørerne kan på den baggrund udføre de sidste opdateringer af deres bud. Herefter færdigforhandles og underskrives alle anlægsprojektaftaler. Det er dermed procesmæssigt ikke muligt at have fastlagt en endelig størrelse af projektet, før op til et års tid efter etableringstilladelsen er modtaget. Såfremt det teknologineutrale udbud afholdes efter, etableringstilladelsen er modtaget, men før anlægsprojektet er endeligt kontraheret, vil det derfor ikke være muligt for tilbudsgiver at oplyse havvindmølleprojektets eksakte installerede effekt.

Udbudsmodellen bør derfor kunne tage højde for, at et havvindmølleprojekt kan ændre størrelse før og efter tildeling af støttekontrakten.

Den anvendte model til beregning af fastholdelsesbod resulterer i en uforholdsmæssig stor bod for Åben-dør-havvindmølleprojekter

I afsnit 5.5.1 er der gengivet tre eksempler til beregning af VE-projekters bodstørrelse. Eksemplerne illustrerer en bodsberegning for et relativt stort landvindmølleprojekt på 50 MW, et stort solcelleprojekt på 50 MWp og et relativt lille Åben-dør-havvindmølleprojekt 50 MW. Et Åben-dør-havmølleprojekt, som ikke er større end 50 MW, vil selv med tilskud, være meget svært at gøre rentabelt. Der opnås betydelige omkostningsmæssige stordriftsfordele ved at opskalere havvindmølleprojekter. Det gælder mht. udviklings- anlægs-, drifts- og nedtagingsomkostninger. Et Åben-dør-havvindmølleprojekt på 150-

200 MW vil derfor udgøre et mere realistisk eksempel at beregne boden ud fra. Ved et projekt på 200 MW kan boden følgende beregnes til (200 MW x 4450 FLH x 170 kr./MWh) 151 mio.kr. Til sammenligning udgjorde fastholdelsesboden 100 mio. kr. pr. koncession (med mulighed for at bygge op til 200 MW) i statens nylig udbud af 350 MW kystnære møller. Modellen til beregning af bodstørrelse bør følgende tage højde for, at boden ikke bliver uforholdsmæssig høj, eksempelvis ved at nedskalere konstanten på 170 kr./MWh afhængig af projektets størrelse. Risikoen ved at stille krav om en uforholdsmæssig høj bod, at tilbudsgivernes budpris øges unødigt, eller at nogle tilbudsgivere ikke vil have mulighed for at deltage i udbuddet.

HOFOR opfordrer endvidere til, at enhver bod eller hæftelse som anvendes i udbuddet, i så vidt omfang som muligt, afspejler de reelle kapitaliserede risici, som staten søger afdækket.

Anfordringsgaranti bør kunne stilles som moderselskabsgaranti

I afsnit 5.5.3. fremgår det, at tilbudsgiver skal stille en anfordringsgaranti fra en finansiel institution inden underskrivelse af kontrakt om pristillæg. Ved tidligere statsudbud af havvindmølleparker har det været muligt at stille moderselskabsgaranti i stedet for bankgaranti. Dette bør også være muligt i det teknologineutrale udbud.

Anfordringsgarantien bør senest bortfalde første gang der leveres el fra VE-anlægget

I afsnit 5.5.4. fremgår det, at garantiforpligtelsen bortfalder, når der første gang leveres elektricitet fra VE-anlægget, som udgør 95 % af den installerede effekt. I statens udbud af 350 MW kystnære møller bortfaldt forpligtelsen ved første kWh leveret til det kollektive elnet – det samme bør gælde i det teknologineutrale udbud. De løbende omkostninger ved opretholde en stående bankgaranti på mange millioner kroner er betydelige, og det vil derfor fordyre VE-projekterne unødigt, at garantien skal opretholdes længere end absolut nødvendigt. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at anlæg af danske land- og havvindmølleprojekter aldrig igangsættes før, alle myndighedsgodkendelser er modtaget, og alle finansielle og forsikringsmæssige aftaler er endelig kontraheret. Det er derfor meget usandsynligt, at et stort VE-anlægsprojekt opgives, når byggeriet er igangsat. Behovet for at opretholde garantien burde derfor i ikke være tilstede, når anlægsarbejdet er påbegyndt.

Solidarisk hæftelse er ikke hensigtsmæssig

I afsnit 5.6 fremgår det, at hvis Energistyrelsen indgår kontrakt om pristillæg med et konsortium, hæfter konsortiedeltagere solidarisk for alle forpligtelser omfattet af kontrakten. Solidarisk hæftelse reducerer normalt investorinteressen drastisk og besværliggør og fordyrer projektf finansiering og -forsikring. Det er særlig udtalt, når projekterne, der hæftes for solidarisk, er økonomisk meget "tunge", som f.eks. Åben-dør-havvindmølleprojekter eller store landvindmølleprojekter.

I forbindelse med enhver form for hæftelse bør det herudover være klart, hvad der hæftes for (i udkastet til udbudsbetingelser står der bare, at man hæfter for at "misligholde kontrakt om pristillæg"), hvor meget (DKK) der maksimalt hæftes for, og hvornår og under hvilke omstændigheder hæftelsen bortfalder.

Endelig er "solidarisk" hæftelse som ikke omfatter Køberetsaktionærerne i sin natur "usolidarisk".

I stedet for solidarisk hæftelse kan anfordringsgarantien evt. udvides til at omfatte specifikke og kapitaliserede risici, som staten gerne vil have afdækket i de forskellige projektfaser (anlæg, drift, nedtagning).

Projektets eksakte kapacitet kan ikke angives på forhånd, og dette bør håndteres i kontrakten om pristillæg

I udbudsmaterialets afsnit 6 fremgår det, at der skal bydes ind med projektets kapacitet i MW (MWp for solprojekter). Den indbudte mængde ligger herefter til grund for den kontrakt, der skal indgås mellem Energistyrelsen og vinderen af udbuddet om tildeling af støtte.

Visse projektudviklere er udbudspligtige i indkøbet af komponenter hos underleverandører. Dette udbud kan i visse tilfælde først finde sted efter, at man har vundet en kontrakt om støtte. I denne proces er flere underleverandører med forskellige størrelser af produkter i spil, og det er ikke usædvanligt, at det samlede projekt i denne proces kan vokse eller skrumpes med flere MW. Af samme årsag er det eksakte antal MW ofte udeladt eller elastisk beskrevet i VVM redegørelsen, og projektet er ofte blot beskrevet som et eksakt antal møller med en fast møllehøjde eller en maksimal installeret kapacitet.

Hvordan håndteres det i kontraktsmaterialet, at et projekt bliver marginalt større eller mindre efter tildeling af støttekontrakt?

Tilbudsmaterialet skal være tilpasset til konsortier

I afsnit 7.1 beskrives de oplysninger, som tilbudsgiveren skal opgive i forbindelse med afgivelse af tilbud. HOFOR gør opmærksom på, at tilbuds-brevet og anden krævet information om tilbudsgiveren skal være forberedt til konsortier, som består af flere individuelle aktører.

HOFOR ser meget gerne at udkast til bilagene, herunder særligt koncessionsaftalen, offentliggøres snarest. Disse er af stor vigtighed, da de indeholder de specifikke krav, der vil ligge til grund for den kontrakt der vil gælde efter at udbuddet er afholdt og dermed den der ligger til grund for de kommercielle aftaler der kan indgås for projektet.

HOFOR vil naturligvis gerne uddybe ovenstående og står derfor til rådighed i forbindelse med et møde eller kontakt via telefon eller mail.

Med venlig hilsen

Mette Cramer Buch
Direkte tlf.: 2795 4249
E-mail: mebu@hofor.dk

Kim Pind
Direkte tlf.: 2795 4927
E-mail: kpje@hofor.dk